

Hadsel kommune
Rådhusgata 5
8450 STOKMARKNES

Dato: 10.01.2023
Vår ref: 22/05978-2
Deres ref: 21/00248-66

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2022–2032 for Hadsel kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 17. november 2022.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Hadsel kommune har vedtatt å legge ut forslag til kommuneplanens arealdel 2022–2032 på høring og offentlig ettersyn. Den nye planen tar utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel 2021–2032 og den politiske bestillingen som ble gjort i planprogrammet:

- *Noen arealer som er avsatt til tiltak har ligget i planen uten at noe har skjedd og uten at det er drivere bak – plankartet bør derfor vaskes*
- *Det er mangel på byggeklare næringsarealer, og arealreservene er dermed dårlige. En god del av de arealreservene man har fordrer store økonomiske uttellingene fordi de ikke er byggeklare/ regulerte*
- *Regelverket må oppdateres, noen steder er de uklare, noen steder skjerpene i forhold til loven*
- *Det er få- eller ingen bestemmelser knyttet til hensynssoner, faresoner, og båndleggingssoner. Dette gjør sonene verdiløse. Unntaket er rundt Stokmarknes lufthavn*
- *Det er behov for avklaring rundt bebygde områder i LNFR-områder uten spredt boligbygging. Det må bli enklere å få lov til å sette opp tilbygg og garasjer til tomter fradelt til boliger*
- *Planlegging i sjø og interkommunalt planarbeid. Behov for utarbeidelse av en regional kystsoneplan som tar for seg bruk og vern i strandsonen og i kystnære havområder. Arealplanen må ta høyde for at man kan koble seg mot slik interkommunal plan*

- *Fortettingsprinsippet. Definere indre og ytre tettstedsgrenser for Sandnes, Stokmarknes og Melbu. Nye regulerte boligfelt bør i all hovedsak befinne seg innenfor nevnte grenser. Det må fortsatt være åpning for at folk kan bo på bygdene hvis de ønsker det*
- *Avsette arealformål for idrettsanlegg, viktige nærturområder og områder for barn og unges lek og læring*
- *Viktige landbruksområder må kartlegges, fastsettes og vises i plankartet og det skal utformes dertil egnede planbestemmelser*
- *Reindriftshensynet skal inkluderes i alt fremtidig arealplanarbeid*

Uttalelse fra DMF

DMF kan ikke se å ha mottatt varsel om oppstart og høring av planprogram for kommuneplanens arealdel, og har derfor ikke hatt anledning til å komme med innspill til hvordan kommunens mineralressurser bør ivaretas i plansammenheng på et tidlig stadium, noe som er svært uheldig. Manglende varsling er ikke i tråd med plan- og bygningslovens § 3-2, § 11-12 og § 11-13.

Norges geologiske undersøkelse (NGU) har registrert totalt 41 grus- og pukkforekomster¹, og 15 malmforekomster² i Hadsel kommune. Ifølge DMF sitt uttaksregister³ er det to uttak i drift, begge driver uttak av byggeråstoff: Bergvika og Brattåsen.

Datsett med forekomstene (grus og pukk og øvrige mineralressurser) kan lastes ned fra GeoNorges kartkatalog⁴. DMF og NGUs datsett distribueres også som WMS-tjenester, og kan legges direkte inn i kommunens egen kartløsning.

Plankrav

Punkt 2.5.1 i forslag til bestemmelser krever reguleringsplan for tiltak i pbl § 1-6 i områder avsatt til bebyggelse og anlegg. DMF vurderer at etablering eller utvidelse av masseuttak faller inn under denne bestemmelsen. Punkt 3.1.5 spesifiserer krav om reguleringsplan for nye masseuttak, og gir retningslinjer om driftskonsesjon etter mineralloven, sikring, etterbruk og landskapstilpasning. Kravet er i tråd med DMFs generelle anbefaling om at masseuttak bør ha reguleringsplan. Reguleringen legger forutsigbare rammer for den framtidige råstoffutvinningen, og bidrar til å sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter.

Konsekvensutredning

Kommunen har i konsekvensutredningen til planen vurdert hensynet til en rekke tema der det foreslås ny eller endret arealbruk. Mineralressurser er vurdert sammen med jordressurser, med NIBIOs gårdskart som vurderingsgrunnlag.

¹ Grus-, pukk- og steintippdatabasen:

https://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Oppslag_KS.Alle_fkom_komm?p_kommunenr=1866

² Malm-, industrimineral- og natursteindatabasen: https://aps.ngu.no/pls/oradb/minres_Mi_list_fkom_ks.Alle_fkom?p_kommunenr=1866R&p_sprak=N

³ DMF sitt kartinnsyn: <https://minit.dirmin.no/kart/>

⁴ GeoNorges kartkatalog: <https://kartkatalog.geonorge.no/>

DMF ser derfor at det for flere områder med innspill til ny arealbruk ikke er tatt hensyn til berørte forekomster slik de framgår av NGUs databaser^{1,2} og kart^{5,6}. Der ny arealbruk berører kjente forekomster burde dette framgått av kommunens konsekvensvurderinger for mineralressurser. Når utredningen ikke identifiserer at kjente forekomster berøres, kan forekomster som er viktige for kommunen i dag og i framtiden bli gjort utilgjengelig for fremtiden.

DMF har gått gjennom konsekvensutredningen og har merknader til følgende vurderinger:

4.16 Nytt boligområde på Søndre på Stokmarknes (gbnr. 62/32)

Innspillet berører pukkforekomsten Bruodden⁷, vurdert av NGU til å ha liten betydning som byggeråstoff. Forekomstområdet er et tidligere pukkverk. Omgjøring fra LNFR til boligformål kan gjøre eventuelle gjenværende ressurser utilgjengelig og kan begrense det naturlige utvidelsesområdet til uttaket. Det fremgår ikke av konsekvensutredningen at innspillet berører denne forekomsten.

4.17 Generelt innspill om søndre Langøya

Ut fra kart i konsekvensutredningen er det vanskelig å stadfeste den nøyaktige avgrensningen til innspillet, men i området ligger det to grusforekomster: Moen⁸ og Slåttnes 1⁹, begge vurdert til å ha liten betydning som byggeråstoff. Det er tidligere gjort uttak i begge forekomstene. Bygging i strandsonen kan føre til at ressursene gjøres utilgjengelige, og være til hinder for etablering eller utvidelse av fremtidige uttak. Det fremgår ikke av konsekvensutredningen at innspillet berører forekomstene.

4.27 Næringsområde ved Skagen flyplass

Innspillet berører grusforekomsten Skagen¹⁰, vurdert av NGU til å ha liten betydning som byggeråstoff. Det er et tidligere masseuttak i området. Omgjøring fra LNFR til næringsformål kan gjøre gjenværende ressurser utilgjengelig og kan være i det naturlige utvidelsesområdet til et fremtidig uttak. Det fremgår ikke av konsekvensutredningen at innspillet berører denne forekomsten.

4.32 Hytteområder i Raftsundet

Langs østsiden av Raftsundet og området rundt Storvatnet/Trivatnet er det flere mineralske forekomster: grusforekomstene Tengelfjord¹¹, Åsan¹² og Kongsmarka¹³, og jernforekomsten Kongsmarka¹⁴. Alle forekomstene er vurdert av NGU til å ha liten betydning. Det er tidligere gjort uttak av alle grusforekomstene. Avsetting av arealet

⁵ Kart av grus-, pukk- og steintippdatabasen: https://geo.ngu.no/kart/grus_pukk_mobil/

⁶ Kart av malm-, industrimineral- og natursteindatabasen:

https://geo.ngu.no/kart/mineralressurser_mobil/

⁷ Bruodden: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visPukkOmr.php?objid=166143

⁸ Moen: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=84340

⁹ Slåttnes 1: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=84342

¹⁰ Skagen: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=84332

¹¹ Tengelfjord: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=84312

¹² Åsan: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=84314

¹³ Kongsmarka (grus):

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=84316

¹⁴ Kongsmarka (jern):

<https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visMetaller.php?objid=2286&lang=nor>

fra LNFR til fritidsbolig kan føre til at ressursene gjøres utilgjengelige og være til hinder for etablering eller utvidelse av fremtidige uttak. Det fremgår ikke av konsekvensutredningen at innspillet berører forekomstene.

4.34 Spredt fritid/bolig på Hadselsand

Innspillet berører grusforekomsten Sommerhus¹⁵, vurdert av NGU til liten betydning. Endring fra LNFR til bolig-/fritidsformål kan gjøre ressurser utilgjengelige. Det fremgår ikke av konsekvensutredningen at innspillet berører denne forekomsten.

Forvaltning av mineralressurser

Planbeskrivelsen viser til kommunestyrets overordnede arealpolitikk, som blant annet skal fokusere på en mer helhetlig og bærekraftig forvaltning av mineralressurser. Bruk av overskuddsmasser fra anleggsvirksomhet kan være et viktig ledd i en mer bærekraftig mineralressursforvaltning. Dette kan blant annet inkludere å se på behovet for arealer til mottak og deponi av overskuddsmasser, og det fremtidige behovet for byggeråstoffer i regionen. DMF kan ikke se at dette er en utfordring kommunen har tatt stilling til i forslaget som nå er på høring. Mye av utslippene av klimagasser ved uttak av byggeråstoff skjer gjennom transport¹⁶, så å sikre sirkulære løsninger for byggeråstoffer kan utgjøre en vesentlig del av kommunens forpliktelser til FNs bærekraftsmål, blant annet 12.2) og 12.5)¹⁷.

Ifølge DMF sine levetidskart for byggeråstoff¹⁸ har Hadsel kommune mellom 10 og 20 år igjen med uttak av knust fjell. Det er ingen aktive uttak av sand og grus. Supplering av byggeråstoff fra overskuddsmasser kan bidra til å forlenge levetiden.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

¹⁵ Sommerhus: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=84300

¹⁶ Harde fakta om mineralnæringen 2021:
https://dirmin.no/sites/default/files/harde_fakta_-_oppslag.pdf

¹⁷ Ansvarlig forbruk og produksjon:
<https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/ansvarlig-forbruk-og-produksjon>

¹⁸ Levetidskart for byggeråstoff:
<https://dirmin.no/tema/ressursforvaltning/levetidskart-byggerastoff>

Mottakere:

Hadsel kommune

Rådhusgata 5

8450 STOKMARKNES

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405

8002 BODØ